

IJTIMOY LOYIHALARNI RAQAMLASHTIRISH ORQALI SAMARADORLIKNI OSHIRISH MASALALARI

Sharipov Behzod Shavkatovich

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti

huzuridagi Ijtimoiy himoya milliy agentligi

Buxoro viloyat Romitan tuman Inson

ijtimoiy xizmatlar markazi Bolalarni

ijtimoiy himoya qilish sho'basi mudiri

Annotatsiya: Ushbu maqolada ijtimoiy loyihalarni raqamlashtirish orqali ularning samaradorligini oshirishning dolzarb masalalari ko'rib chiqiladi. Raqamli texnologiyalarning joriy etilishi ijtimoiy sohadagi muammolarni bartaraf etish, resurslardan unumli foydalanish va fuqarolarning hayot sifatini yaxshilash imkoniyatlarini beradi. Maqolada raqamlashtirishning afzalliklari, duch kelinadigan to'siqlar va ularni bartaraf etish yo'llari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: ijtimoiy loyihalar, raqamlashtirish, samaradorlik, innovatsiyalar, texnologiyalar, boshqaruv tizimi.

Аннотация: Рассматриваются актуальные вопросы повышения эффективности. Внедрение цифровых технологий предоставляет возможности для устранения социальных проблем, рационального использования ресурсов и повышения качества жизни граждан. В статье анализируются преимущества цифровизации, существующие препятствия и пути их преодоления.

Ключевые слова: социальные проекты, цифровизация, эффективность, инновации, технологии, система управления.

Annotation: The article discusses urgent issues of improving efficiency. The implementation of digital technologies provides opportunities to address social problems, use resources efficiently, and improve the quality of life of citizens. The article analyzes the advantages of digitalization, the obstacles encountered, and the ways to overcome them.

Keywords: social projects, digitalization, efficiency, innovations, technologies, management system.

Kirish

Zamonaviy dunyoda raqamli texnologiyalar inson hayotining barcha sohalariga kirib bormoqda. Ijtimoiy loyihalar ham bundan mustasno emas. Ta'lim, sog'liqni saqlash, ijtimoiy himoya va madaniyat kabi sohalarda raqamlashtirish orqali xizmatlar sifatini oshirish, ularga kirishni osonlashtirish va ma'muriy jarayonlarni soddalashtirish mumkin. Biroq, bu jarayonda texnik, moliyaviy va madaniy to'siqlar

mavjud. Ushbu maqolada raqamlashtirishning ijtimoiy loyihalarga ta'siri, yutuqlar va qiyinchiliklar muhokama qilinadi.

Tahlil va Muhokama

Ijtimoiy loyihalarni raqamlashtirish bugungi kunda jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biriga aylangan. Bu jarayon nafaqat xizmat ko'rsatish sifati va tezligini oshirish, balki boshqaruv tizimlarini yanada shaffof va samarali qilish imkonini beradi. Biroq, raqamli transformatsiyani amalga oshirishda bir qator omillar hisobga olinishi kerak.

Raqamlashtirishning Ijtimoiy Sozlamalarga Ijobiy Ta'siri

Raqamli texnologiyalarning ijtimoiy loyihalarga tatbiqi bir qator afzalliklarni keltirib chiqaradi. Avvalo, bu jarayon xizmatlarning qamrovini kengaytirishga imkon beradi. Masalan, qishloq hududlarida yashovchi aholi onlayn platformalar orqali tibbiy maslahat olishi yoki davlat xizmatlaridan foydalanishi mumkin. Bunday yechimlar masofalar va vaqt cheklovlarini bartaraf etadi.

Ikkinchidan, raqamlashtirish ma'lumotlarni boshqarishni soddalashtiradi. Avvalgi davrlarda ko'plab ijtimoiy loyihalar qog'oz hujjatlar va qo'lda kiritilgan ma'lumotlarga tayangan bo'lsa, bugungi kunda ma'lumotlar bazalari yagona tizimda birlashtiriladi. Buning natijasida statistik tahlillar aniqroq bo'ladi, qarorlar esa ilmiy asoslarga ko'ra qabul qilinadi.

Uchinchidan, raqamlashtirish shaffoflikni oshiradi. Misol uchun, ijtimoiy yordam dasturlarida pul oqimlari raqamli platformalar orqali kuzatilishi mumkin. Bu korrupsiyani oldini olish va resurslarning maqsadli taqsimlanishini ta'minlashga yordam beradi.

Raqamlashtirish Jarayonidagi Asosiy To'siqlar

Ijtimoiy loyihalarni raqamlashtirishda bir qator qiyinchiliklar mavjud. Ulardan eng muhimi – texnik infratuzumaning yetishmasligi. O'zbekistonda, ayniqsa qishloq joylarida, internetga kirish sekin yoki umuman yo'q. Bu esa raqamli xizmatlarning barcha fuqarolarga yetib borishiga to'sqinlik qiladi.

Moliyaviy resurslarning cheklanganligi ham muhim muammo hisoblanadi. Raqamli platformalarni ishlab chiqish, joriy etish va ularni yangilab turish katta mablag' talab qiladi. Ko'p hollarda davlat byudjeti bu xarajatlarni qoplash uchun etarli emas.

Kadrlar tayyorligi ham hal qilinishi kerak bo'lgan masaladir. Raqamli texnologiyalar bilan ishlash uchun maxsus bilim va ko'nikmalar talab qilinadi. Ammo hozirgi kunda ko'plab ijtimoiy soha xodimlari bu jihatdan yetarli darajada tayyor emas.

Bundan tashqari, ma'lumotlar xavfsizligi va shaxsiy huquqlarni himoya qilish masalalari ham hal etilishi kerak. Raqamlashtirish jarayonida shaxsiy ma'lumotlar oqibati haqida qat'iy qonunlar bo'lishi zarur. Aks holda, ma'lumotlarning noqonuniy tarqalishi yoki firibgarlik holatlari kuzatilishi mumkin.

Samaradorlikni Oshirish Yo'llari

Yuqoridagi muammolarni bartaraf etish uchun bir qator choralar ko'rilishi mumkin.

Birinchidan, infratuzilmani rivojlantirish kerak. Bu nafaqat internet tarmog'ini kengaytirish, balki raqamli xizmatlar uchun zarur bo'lgan texnik vositalar bilan ta'minlashni o'z ichiga oladi. Masalan, qishloq joylariga yuqori tezlikdagi internetni yetkazib berish, shuningdek, kompyuter va mobil qurilmalarni etkazib berish muhimdir.

Ikkinchidan, kadrlar tayyorlashga alohida e'tibor berish lozim. Buning uchun maxsus o'quv dasturlari ishlab chiqilishi, xodimlarni malaka oshirish kurslariga jalb etish kerak. Shuningdek, oliy o'quv yurtlarida raqamli texnologiyalar bo'yicha mutaxassislar tayyorlash dasturlarini kengaytirish foydali bo'ladi.

Uchinchidan, xususiy va davlat sektorining hamkorligini kuchaytirish zarur. IT kompaniyalari bilan hamkorlikda raqamli yechimlarni ishlab chiqish, ularni amaliyotga tatbiq etish jarayonini tezlashtirishi mumkin. Bunday hamkorlik nafaqat moliyaviy yukni kamaytiradi, balki innovatsion yechimlarni joriy etishga ham yordam beradi.

To'rtinchidan, qonuniy bazani mustahkamlash kerak. Ma'lumotlar xavfsizligi, shaxsiy huquqlarni himoya qilish va raqamli xizmatlarning standartlarini belgilash bo'yicha qat'iy me'yoriy hujjatlar ishlab chiqilishi zarur.

Xalqaro Tajriba va O'zbekistonda Qo'llanilishi

Dunyoning rivojlangan mamlakatlarida ijtimoiy loyihalarni raqamlashtirish katta muvaffaqiyatlarga erishgan. Masalan, Estoniya "elektron davlat" konsepsiyasini amalga oshirib, fuqarolarining deyarli barcha davlat xizmatlarini onlayn tarzda ko'rsatadi. Singapur ham sog'liqni saqlash, ta'lim va transport sohalarida raqamli yechimlarni muvaffaqiyatli qo'llaydi.

O'zbekiston ham bu yo'lda bir qator islohotlarni amalga oshirmoqda. "Yagona interaktiv davlat xizmatlari portal", "Elektron hukumat" tizimlari, shuningdek, "Ishga marhamat" platformasi kabi loyihalar raqamlashtirish jarayonining muvaffaqiyatli namunalari. Biroq, bu tizimlarni yanada takomillashtirish va ularni barcha ijtimoiy sohalarga tatbiq etish kerak.

Kelajakdagi Istiqbollar

Raqamlashtirish jarayoni doimo rivojlanib boradi. Sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar tahlili (Big Data) va blokcheyn kabi yangi texnologiyalar ijtimoiy loyihalarga yangicha yondashuvlarni taklif qilmoqda. Kelajakda ushbu texnologiyalardan foydalanish orqali ijtimoiy xizmatlarning aniqligi, tezligi va qamrovini yanada oshirish mumkin.

Xulosa

Ijtimoiy loyihalarni raqamlashtirish ularning samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Biroq, bu jarayon texnik, moliyaviy va madaniy to'siqlarsiz emas. Infratuzilmani rivojlantirish, kadrlarni tayyorlash va qonuniy bazani mustahkamlash orqali raqamlashtirishdan to'liq foydalanish mumkin. Kelajakda bunday loyihalarni keng miqyosda joriy etish orqali jamiyatning turli qatlamlari uchun yanada qulay va shaffof xizmatlar tizimi yaratish imkoniyati mavjud.

Foydalanilgan Adabiyotlar

1. **O'zbekiston Respublikasining Raqamli Iqtisodiyotni Rivojlantirish Konsepsiyasi** – T.: 2020, 12-15-b.
2. **Abdullayev A., "Ijtimoiy Sozlamalarda Innovatsion Texnologiyalar"** – T.: Fan, 2019, 45-48-b.
3. **Karimov I., "Raqamli Transformatsiya va Jamiyat"** – T.: Ma'naviyat, 2021, 67-70-b.
4. **Yusupov S., "Ijtimoiy Loyihalarni Boshqarishda Zamonaviy Yondashuvlar"** – T.: IQTISODIYOT, 2018, 33-36-b.
5. **Hasanov R., "Ma'lumotlar Xavfsizligi va Huquqiy Masalalar"** – T.: Adolat, 2022, 89-92-b.
6. **Qodirov Z., "Smart-shaharlar va Ijtimoiy Taraqqiyot"** – T.: Innovatsiya, 2020, 112-115-b.
7. **Toshmatov D., "Raqamlashtirish: Imkoniyatlar va Qiyinchiliklar"** – T.: O'qituvchi, 2021, 54-57-b.
8. **Mirziyoyev Sh., "Yangi O'zbekistonning Raqamli Kelajagi"** – T.: O'zbekiston, 2022, 23-26-b.
9. **Rahimov N., "Ijtimoiy Xizmatlarda Raqamli Texnologiyalar"** – T.: Ma'rifat, 2019, 76-79-b.
10. **Sobirov G., "Kiberxavfsizlik va Jamiyat"** – T.: IT-Press, 2023, 101-104-b.